

CRITICAL EXAMINATION OF SIDATHSANGARAWA THROUGH SECONDARY SOURCES

Anurin Indika Divakara¹ and C.C. Jayasundara²

Abstract

It is possible to observe the emergence of various language forms in response to contemporary social communication needs. The process of standardizing one form of language practice can be discerned through an examination of the social history of the language. Although it cannot be explicitly stated, it is evident that there was a diffusion of 'Siyabasa' intertwined with local mother tongues. This can be substantiated by analyzing the language usage in modern prose works, which indicates a trend toward the standardization of Tamil language usage. During a period when the Tad language form was considered a 'popular' expression and a societal norm, Sidatsangara stands out as a noteworthy instance in which the applied grammatical rules of the Sinhala language were influenced by the standardization of 'Jheka Pryoga' and 'Vyavaharashra.' This influence can be traced back to the poetic works originating from 'Siyabasa.' According to the content of relevant texts, such as the Sidathasagarava compiled by Pathiraja Piruwanpati Thero it offers insights into the scope of the grammar rules and special usages, drawing from secondary sources.

Keywords: Sidathsangarawa, Pathiraja pируванпathi Himi, Grammer, Siyabasa, Jekaprayoga

¹ Professor, Department of Sinhala, University of Kelaniya

Email: anurin@kln.ac.lk

 <https://orcid.org/0009-0003-4800-7175>

² Librarian, University of Kelaniya

Email: librarian@kln.ac.lk

 <https://orcid.org/0000-0003-4099-556X>

Accepted the revised version: 01 December 2023. This work is licensed under C BY-SA 4.0. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

ද්විතීය මූලාගුර ඇසුරින් සිදන්සිගරාව පිළිබඳ ව විවාරණීමක අධ්‍යයනයක්

සාරසංකීර්ණය

සමකාලීන සමාජ සන්නිවේදන අවධාන වෙනුවෙන් කාලානුරුපීව හාඡාවේ විවිධ ස්වරුප බිහිවීම්, ඒ ස්වරුප ඇසුරින් එක් ස්වරුපයක් සම්මත හාඡා ව්‍යවහාරය බවට සම්මතකරණය වීමත් හාඡක සමාජ ඉතිහාසය අධ්‍යයනයෙන් හඳුනාගත හැකිය. දහතුන්වන සියවස වන විට දේශීය ව්‍යවහාරයට සම්මත වූ ව්‍යාකරණ රිති ඇතුළත් කොට ව්‍යාකරණ කාතියක් සියලුම ව්‍යාප්තියක් පැවැතියි. රට ම දෙමළ හාඡා ව්‍යවහාරය ද එක්කාසු වෙමින් පැවැති බව කාලීන ගදු කාතිවල හාඡිත හාඡා ව්‍යවහාරයෙන් හඳුනාගත හැකිය. තද් හාඡා ස්වරුපය 'ජනප්‍රිය' හාඡා ව්‍යවහාරයක් ව සමාජ සම්මතව පැවැති යුගයක් 'සියලුපට' ආවේණිකව බිහිව තිබූ පදා කාති මූලාගුර කරගෙන හාඡාවේ දිරිස කාලීන පැවැත් ම හා ජාතික අන්තරාවයේ සුරක්ෂිතතාව තහවුරු කරමින් 'සියලුපට' ව්‍යාකරණ කාතියක අවධාන ද හඳුනාගෙන එය සම්පූර්ණ කිරීමට සිංහල හාඡාවේ ව්‍යවහාරිත ව්‍යාකරණ රිති 'ජේක ප්‍රයෝග' හා 'ව්‍යවහාරාගුරුයෙන්' සම්මතකරණයට හසු කළ අවස්ථාවක් වගයෙන් සිදන්සිගරාව සැලකීමට අවකාශ වෙයි. මේ අධ්‍යයනයේ දී පතිරු පිරුවන්පති හිමියන් විසින් සම්පාදන සිදන්සිගරාව ප්‍රස්තුත අධ්‍යයනය ද්විතීය මූලාගුරවල දත්තවල උපයෝගිතාවෙන් විශ්ලේෂණයට ලක්වෙයි. සිදන්සිගරාව බිහිවීමට හේතු, සිදන්සිගරාවේ විශේෂත්වය, ග්‍රන්ථාභාෂය, ව්‍යාකරණ සංස්කේෂණ දැක්වීමේ ස්වරුපය මෙන් ම හාඡා ලක්ෂණ පිළිබඳ ව ඒ අනුව කරුණු විශ්ලේෂණ කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද: සිදන්සිගරාව, පතිරු පිරුවන්පති හිමි, ව්‍යාකරණය, සියලුප, ජේක ප්‍රයෝග.

හැඳින්වීම හා පර්යේෂණ පසුබීම

සිංහල හාඡාව අධ්‍යයනයේ දී ලේඛන කළාවට දිරිස ඉතිහාසයක් පවති. නමුත් දහතුන්වන සියවසේ දී සිංහල හාඡාව උපයුක්ත ව ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථා සම්පාදනය වීම විශේෂය. ඒ පාලි, සංස්කෘත මෙන් ම දෙමළ හාඡා සඳහා ද ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථා රචනා වී තිබූ අවස්ථාවක ය. සිදන්සිගරාව සම්පාදන අවධිය විමසීමේ දී විදේශ බලපැවිවෙන්, මාසගේ පාලනය (ක්‍ර.ව. 1215-1236) (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 1972, පි. 807) විශේෂව සමාජ, සංස්කෘතික හා දේශපාලනමය වගයෙන් ශ්‍රී ලංකාකේය ජනතාවගේ ජන පිවිතය ප්‍රබල අර්ථාධියක පැවති බව හඳුනාගත හැකිය (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 1972: පිටු, 581-601). පැවති සමාජ ගැටුපු හමුවේ ගාස්ත්‍රිය කටයුතු ද පිරිපූණ බවක් හඳුනා ගත හැකිය. III වන විජයබාජු (ක්‍ර.ව. 1232-1236) (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 1972: පි. 807) හා ඔහු පුත් II වන පරාක්‍රමබාජු රාජු පාලන සමයන් (ක්‍ර.ව. 1236-1270) (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 1972, පි. 807) කැපී පෙනෙනුයේ සමාජ, සංස්කෘතික හා දේශපාලන වගයෙන් රට ස්ථාවර තත්ත්වයකට පත්කිරීම හේතු කොට ගෙනය (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 1972: පිටු. 674-724). එහි දී සමාජ, ගාසනික මෙන් ම ගාස්තු ප්‍රනර්ජ්‍යවනයක් ඇති කිරීම, අධ්‍යාපනය ලබාදීමට කටයුතු නැවත ආරම්භ කිරීම, විනාශ වූ ග්‍රන්ථ වෙනුවට නව ග්‍රන්ථ රචනය හා විදේශවලින් සුදිසු ග්‍රන්ථ ගෙන්වා ගැනීමට ක්‍රියා කිරීම (ගුණවර්ධන, 1959, පිටු. 59-60) ආදිය මෙහි දී විශේෂයෙන් වැදගත් වන කරුණුය. ග්‍රන්ථ විනාශ කිරීම්, උසස් හාඡා දාන්තයෙන් යුත් හිකුණ් වහන්සේ විදේශගත වීමත්, ගාසනය අතහැරිමත් හේතු කොටගෙන හාඡා ගාස්තුය හා ග්‍රන්ථකරණය සම්බන්ධ ව කාලීන පාලකයන්ට මුහුණ දීමට සිදු වූ ගැටුපුවල ස්වභාවය සංකිර්ණ විය. මේ නිසා ම හාඡාව හා සාහිත්‍යය දැනුම් පෙශීත හිකුණ් වහන්සේ මෙන් ම අවධා ග්‍රන්ථ විදේශවලින් ගෙන්වා ගැනීමට පාලකයන්ට සිදුවිය. සංස්කෘත, පාලි හා ද්‍රව්‍ය හාඡා හේතු ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථ ගෙන්වාගත හැකි වූව ද සිංහල හාඡාව සම්බන්ධ ග්‍රන්ථ ගෙන්වා ගැනීමට නොහැකි වීම ජාතික මට්ටමින් ගැටුපු ඇති වීමට හේතු වී ඇතැයි හඳුනාගත හැකිය. එබැවින් සමාජ අවධාන ප්‍රස්තුතව සිංහල හාඡාව උපයුක්ත ව සිදන්සිගරාව සම්පාදන යැයි සැලකිය හැකිය.

පර්යේෂණයේ අරමුණ

සිදන්සිගරාව පිළිබඳ ව අධ්‍යයන බොහෝ සිදුව ඇත. සිදන්සිගරාව සම්පාදනය වී ඇති කාලය, කතුවරයා, සිදන්සිගරාව සම්පාදනය කිරීමේ අරමුණු, අන්තරාගත කරුණු ඒ අධ්‍යයනවලට හේතු වී ඇත. නමුත් සිදන්සිගරාව පිළිබඳ ව කොටෙකුන් අධ්‍යයන සිදු වෙමින් පවතින අතර සිදු කිරීමට ද කරුණු වෙයි. මේ අධ්‍යයනයේ දී ද බලාපොරුන්තු වන්නේ ද සිදන්සිගරාව ප්‍රමුඛ මූලාගුර වූව ද ඒ සම්බන්ධයෙන් ලියැවී ඇති ද්විතීය මූලාගුර උපයුක්ත කොටගෙන විශ්ලේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක නියුතියි. ඒ අනුව සිදන්සිගරාව වැනි ව්‍යාකරණ කාතියක් සම්පාදනය වීමට හේතු, සිදන්සිගරාවේ විශේෂත්වය, ව්‍යාකරණ සංස්කේෂණය ගොඩ නැගීමට හේතු වූ කරුණු, ග්‍රන්ථාභාෂය හා හාඡා ලක්ෂණ, වර්තමානය තෙක් ම සිංහල ව්‍යාකරණයේ ප්‍රධාන මූල ග්‍රන්ථය වීම ආදි මාත්‍රකා පිළිබඳ ව

කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම මෙහි ප්‍රමුඛ අරමුණ බවට පත්වේ. එහි දී දත්ත විශ්ලේෂණය මෙන් ම තහාවුරු කිරීම්වල දී කරුණු ඉදිරිපත් කරනුයේ ද්‍රව්‍යීකිරීම් මූලාශ්‍රයවල දත්තවල උපයෝගීකාවෙනි.

පර්යේෂණ ගැටුව

සිද්ධ්‍යාචාරාව පිළිබඳ ව අධ්‍යයන සිදුව ඇත්තේ විවිධ අදහස් ද ඉදිරිපත් වුවත් දහතුන්වන සියවසේ දී රවනා වුවත් වර්තමානයේ ද සිංහල භාෂාවේ ව්‍යාකරණය අධ්‍යයනයේ දී ප්‍රමුඛ මූලාශ්‍රය බවට පත්ව ඇත්තේ ද සිද්ධ්‍යාචාරාවයි. සිද්ධ්‍යාචාරාව පිළිබඳ ව අධ්‍යයනයේ දී විවිධ වූ දැක්වීම් මතවාද නිරාකරණය කර ගැනීමට මෙන් ම ඒ සම්බන්ධව අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට විවිධ අධ්‍යයන බොහෝ විම වැදගත් වන අතර ඒ පිළිබඳ ව අධ්‍යයනවල බහුලත්වය මත ව්‍යුහයන් මෙන් ම විශ්ලේෂණයන්ට ද පහසු වෙයි. නමුත් සිද්ධ්‍යාචාරාව පිළිබඳ ව කොනෙකුත් අධ්‍යයන සිදුව තිබුණු ද ඒ පිළිබඳ ව තවත් අධ්‍යයන හා පර්යේෂණ කිරීමට ද කරුණු වෙයි. බොහෝ අධ්‍යයනවලට සිද්ධ්‍යාචාරාවේ ව්‍යාකරණ මුල් වුව ද මේ අධ්‍යයනය එසින් බැහැරව ව්‍යාකරණ සංස්කීර්තියක් ගොඩ නැගීමට හේතු වූ කරුණු ද ඒ ව්‍යාකරණ ගොඩ නැගීමේ දී මූලිකාභාසයන් ද වර්තමානය තෙක් ම සිංහල ව්‍යාකරණයේ ප්‍රධාන මූලාශ්‍රය බවට පත්වීමට හේතු ද ගුන්පාශ්‍රයන් මෙන් ම භාෂා ලක්ෂණ ද විවිධ අධ්‍යයනවල උපයෝගීකාවෙන් සිදුවන්නේ ඒ උගතාව සම්පූර්ණ කිරීමට ය.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය හා පර්යේෂණ සීමාව

මේ අධ්‍යනයේ දී ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය වන්නේ පතිර්ජ පිරුවන්පති හිමියන් විසින් සම්පාදිත සිද්ධ්‍යාචාරාව සි. එහි දී විද්‍යාත් සම්මතයෙන් සම්මත විස්තර සන්නය වන රත්මාරාම හිමියන්ගේ (1902) සිද්ධ්‍යාචාරාව විස්තර සන්නය ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය වශයෙන් භාවිත ය. සිද්ධ්‍යාචාරාව මුළුව සැකසී ඇති අනෙකුත් සන්න, ව්‍යාභ්‍යාන, සංස්කරණ, ගාස්ත්‍රීය හා පර්යේෂණ ගුන්ප්‍ර, විවාර මෙන් ම ගාස්ත්‍රීය හා පර්යේෂණ ලිපි ආදිය වූ ද්‍රව්‍යීකිරීම් මූලාශ්‍ර අසුරින් දත්ත එකර්ස් කිරීම හා විශ්ලේෂණය මේ අධ්‍යයනයේ දී සිදුවෙයි. පර්යේෂණ අධ්‍යයන විෂය පරාය සිද්ධ්‍යාචාරාව බිජිවීමට හේතු, සිද්ධ්‍යාචාරාවේ විශ්ලේෂණය, ගුන්පාභාෂය, ව්‍යාකරණ සංස්කීර්තිය දැක්වීමේ ක්‍රමවේදය මෙන්ම භාෂා ලක්ෂණ යන කරුණුවලට සීමා වේ.

ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

ක්‍රියෙනු ප්‍රථම තෙවැනි සියවසට පෙර සිට ලේඛන ව්‍යාකරයක් පැවැති සිංහල භාෂාවට දහතුන්වන සියවසේ දී ව්‍යාකරණ කාතියක් සැකසීමට හේතු වී යැයි සැලකෙන කරුණු රසක් හෙළිදරව් කරගත හැකිය. සිද්ධ්‍යාචාරාව රවත් අවදිය වන විටත්, රට පෙර ලංකාවේත්, යාබද මහාදේපිවලත් සාහිත්‍ය කටයුතුවල පුනරුත්ථාපනයක් ඇති වී තිබේ රිට හේතු වී යැයි සැලකෙන අතර ලංකාවට යාබද වූ දකුණු ඉත්දීය වේළ රුපන්ගේ අධිරාජ්‍යයේ අධ්‍යාපන ප්‍රබෝධයක් පැවැති අතර එය ලංකාවට ද බලපෑ බව ද පිළිගනියි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ව්‍යාකරණ සාකච්ඡාව සංකීජ්‍ය සංග්‍රහ කිහිපයක් ම රවනා වී ඇත. දෙමළ භාෂාව සඳහා පාවත්දී ආවාර්යවරයා විසින් රවනා කරන ලද නත්තුල්, බොද්ධ නික්ෂ්මවක වන ප්‍රත්‍යාමිත්තිරාල් (බුද්ධ මිත්‍ර) රවත් විරෙස්ලියම් ද. ලක්දීව විස්ස මහාකාශයප හිමි සංස්කීජ්‍ය අධ්‍යයනයට රිවා බාලාවබෝධක නම් සංස්කීජ්‍ය ව්‍යාකරණයක්, ධර්මකිරීම් හිමි පාලි භාෂා අධ්‍යයනයට සිපුන්ට සැකසු බාලාවතාරය ද නිදුසුන් වශයෙන් දක්වා මේ නිසා සිංහල භාෂාවට වේදේහ හිමියන් සිහළ සද්ධාන්ත ප්‍රතිඵලයක්, පතිර්ජ පිරුවන්පති හිමියන් සිද්ධ්‍යාචාරාවත් සම්පාදනය කොට ඇති බව එක් අදහසක් (ද සිංහල, 1969, පිටු. 196-197). දූලදෙණි යුගයේ දී ගදු සිංහලය ස්වාධීනව සංවර්ධනය වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙසින් විවිධ වෙනස්කම්වලට ලක් වූ අතර වියතුන් විසින් රෙක ගැනීමට උත්සාහ දුරු පදා සිංහලයට ද එය බලපාන ලද හෙයින් (නිදුසුන් වශයෙන් 'හකාර' විනිශ්චය (හකර විනිසු) දක්වා ඒ පිළිබඳ උගතුන් අතර පැහැදිලි අවබෝධයක් නොතිබු බව පෙන්වා දී ඇත. සංස්කීජ්‍ය හා පාලි භාෂා අනුව අමිගු සිංහල භාෂාවේ ව්‍යාකරණ විධි දැක්වීම් මූල සිට ම ඇරඹි ආ අතර සංස්කීජ්‍ය හා පාලි පෙන්වා ව්‍යාභ්‍යාන කතුවරුන් සිංහල ව්‍යාකරණයට එයින් නව එළියක් ලබා දී තිබේ. අමිගු සිංහල භාෂාවට නියම පිළිවෙළින් ව්‍යාකරණයක් නොමැති වූ හෙයින් ඒ අවුව ප්‍රතිඵලයන්ට පෙනී හිය අතර මේ උගතාව සම්පූර්ණ කිරීමට සිද්ධ්‍යාචාරාව රිවා ය. 'අදරෙනයදත ඔහු - වෙනත් නිරණ සියබසි...' (ජයතිලක. 1902, ප. 232) සූත්‍රයන් ද එය තහවුරු වන අතර අතිශය දුෂ්කර වූ මේ කාර්ය කිරීමට කතුවරයාට තමා සතු වූ දැනුම හා රුවිය හේතු වී ඇත (සන්නස්ගල, 1994, පිටු 199-205). එහෙත් පරණවිතානයන් පෙන්වා දී ඇත්තේ සියබස්ලකර ගුන්ප්‍ර අභ්‍යන්තර කරුණු අනුව අනුරාධපුර යුගයේ අවසාන භාගයේ දී දනට අභාවිත වූ ව්‍යාකරණ ගුන්ප්‍ර තිබු බවට සිතිය හැකි කරුණු ඇති බවත් තිබු හෙයින් ඒ නිසා සිද්ධ්‍යාචාරාව රිවා වී ඇති බවත් මේ වෙනස්කම්හි විශ්ලේෂණය මෙන්නේ ද එහෙත් වෙනස්කම් දීම සිංහල භාෂාව ඉගෙනගැනීම සාමාන්‍ය ජනතාව අතට පත්ව තිබු හෙයින් ඒ නිසා සිද්ධ්‍යාචාරාව රිවා වී ඇති බවත්

සිංහල හාජාව උගැන්ම ද මේ කාලයේ සාමාන්‍ය ජනයා අතර පැතිරෙන්නට වූයෙන් සාමාන්‍ය ජනකායට ද ප්‍රයෝජන වන සේ ප්‍රතිරාජ පිරුවන් හිමියෝ සිද්ධස්සගරාව කළහ. ගුන්පාරුජ්‍ය සිංහලය ද අප්‍රවලිත ගෙවිදයන් හා ප්‍රයෝගයන් ද බැහැර කරමින් විකින් වික ව්‍යවහාර හාජාවට අනුරුප ව දියුණු වී ය. සිංහල ගද්‍යයෙහි ජනපිය ලක්ෂණ වඩා වඩාත් දියුණු වී ය (1991, පි. 29).

සිද්ධස්සගරාව රචිත අවදිය වන විට විදේශ බලපැම්වලින්, මාසගේ පාලනය (ක්‍රි.ව. 1215-1236) (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාස, 1972, පි. 807) විශේෂව සමාජ, සංස්කෘතික හා දේශපාලනමය වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාකේය ජනතාවට අභාගා වූ තත්ත්වයක් ගොඩනැගි තිබේ (පරණවිතාන, 1972, පිටු. 581-601). මේ නිසා ම හාජාව හා සාහිත්‍ය පෙළේෂණයට ද දුර්වලත්වයක් ගෙන දුන්නේ හාජාව සමාජ සංස්කේෂණයක් බැවිනි. විවිධ සමාජ ගැටුපු හමුවේ ගාස්ත්‍රිය කටයුතු එරිහුණි. III වන විජයබාහු (ක්‍රි. ව. 1232-1236) (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 1972, පි. 807) හා ඔහු පුත් II වන පරාකුම්බාහු රාජ්‍ය පාලන සමයන් (ක්‍රි. ව. 1236-1270) (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 1972, පි. 807) කැපී පෙනෙනුයේ සමාජ, සංස්කෘතික හා දේශපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාදාමයක් ගොඩනැගිම පදනම් කරගෙනය (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 1972, පිටු. 674-724). එහි දී ගාසනික මෙන් ම ගාස්ත්‍රු පුනර්ජ්‍වනයක් ඇති කිරීම, අධ්‍යාපනය ලබාදීමට කටයුතු නැවත ආරම්භ කිරීම, විනාශ වූ ගුන්ප්‍ර වෙනුවට නව ගුන්ප්‍ර රචනය හා විදේශවලින් සුදුසු ගුන්ප්‍ර ගෙන්වා ගැනීමට ක්‍රියා කිරීම (ගුණවර්ධන, 1959, පිටු. 59-60) ආදිය මෙහි දී වැළගත්ය. ගුන්ප්‍ර විනාශ කිරීම්, උසස් හාජා ඇුනයෙන් යුත් හිස්සුන් වහන්සේ විදේශීගත වීමත්, ගාසනය අතහැරීමත් හේතු කොටගෙන හාජා ගාස්ත්‍රුය හා ගුන්ප්‍රකරණය සම්බන්ධව කාලීන පාලකයන්ට මූහුණ දීමට සිදු වූ ගැටුපුවල ස්වභාවය සංකීරණ විය. මේ නිසා ම හාජාව හා සාහිත්‍ය දැනුම්න් පෙළීම හිස්සුන් වහන්සේ මෙන් ම අවශ්‍ය ගුන්ප්‍ර විදේශවලින් ගෙන්වා ගැනීමට පාලකයන්ට සිදු විය (ගුණවර්ධන, 1959, පිටු. 59-60). සංස්කෘති, පාලි හා දුවිධ ගුන්ප්‍ර ගෙන්වාගත හැකි වුව ද සිංහල හාජාවේ සම්බන්ධ ගුන්ප්‍ර නොවීම ජාතික මට්ටමින් ගැටුපු ඇති වීමට හේතු වී යැයි සැලකිය හැකිය. එය සිංහල හාජාවේ සංස්කේෂණය සාධක ව්‍යාකරණ ගුන්ප්‍ර කෙරෙහි වැඩි බලපැම්ක් ඇති කළ බව පැහැදිලි වන්නේ සිද්ධස්සගරාවේ ව්‍යාකරණ විධි සාධකව ගොඩනැගි තිබේ යැයි සැලකිය හැකි මතාකල්ප ඇපුරින්ම ය. සිද්ධස්සගරා කතුවරයා 'හෙල' (සිංහල, හෙල = සිංහල, හෙල බස් = සිංහල හාජාව (සොරත හිමි, 1999, (විතිය හාගය), පිටු. 1175-1176), (ඒසේ ම අනවමදර්ඩී මහා ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් සිද්ධස්සගරා නම් මේ හෙල ව්‍යාකරණය නිපදවන ලදී (ගුණවර්ධන, 1959, පි. 60). හාජාවෙන් රචනා වී තිබු පදනා ගුන්ප්‍ර උපයෝගී කොටගෙන සිංහල ව්‍යාකරණ සංස්කේෂණය ගොඩනැගිමෙන් පෙනීයන්නේ ව්‍යාකරණය සම්පාදනයට ව්‍යාකරණ පිළිබඳ මූල ගුන්ප්‍රයක් නොපැවැති බව ය. 'සිංහල හාජාවෙහි පෙර සිට පැවත ආවාඩුයයි සිතිය යුතුවූ සියලුම ව්‍යාකරණ ගුන්ප්‍රයේ මේ කාලයේ විනාශහාක්ව තිබුණාහුයයි සිතිය යුතු බව පෙනේ' (ගුණවර්ධන, 1959, පි. 60).

මේ නිසා ම සිද්ධස්සගරා කතුවරයා මූවදෙවිදාවත, සහස්‍රවත, සියබස්ලකර, එළිසඳස් ලකුණ මෙන් ම දැනට අවධාරුමාන යැයි සම්මත දහතුන්වන සියවසේ පැවති යැයි සැලකිය හැකි අසක්දාකව, මිශ්‍රුසදෙස, මූලාශ්‍ර කොටගෙන 'සියබසෙහි' සංස්කේෂණය ගොඩනැගැවේය. දහමිගැටය, දමිපියා අව්‍යා ගැටපදය, මහාබෝධීව්‍ය ගැටපද වැනි කෘති ගේෂව පැවතිය ද

(ගුණවර්ධන, 1959, පිටු. 59-60) කාලීන අවශ්‍යතාවක්ව පැවති ඇත්තේ සිංහල හාජාවේ ව්‍යාකරණය හඳුනාගැනීම, ගොඩනැගිම වැනි කරුණු විය යුතු හේතින් මිශ්‍ර සිංහල හාජාවෙන් රචනා වී තිබු ගුන්ප්‍ර නැවත් අත්හැර දැමීයයි සැලකිය හැකිය. 'සියබසට' ආවෙණිකව රචනා වී තිබු ගැනු ගුන්ප්‍ර නොවූ බැවින් පදනා ගුන්ප්‍ර සියබසින්' ම රචනා වී පැවති හේතින් ඒ පිළිබඳ හාජා ඇුනයෙන් පෙළීම සිද්ධස්සගරා කතුවරයා ඒ ගුන්ප්‍ර සුපරිස්සාකාරීව විමර්ශනය කොට සිද්ධස්සගරාව සම්පාදනය කළා යැයි සැලකීම වඩාත් යෝගා ව්‍යුතු ඇත. පහත සඳහනින් ද තද් අදහසට යම් පිට්වහලක් ලැබේයි.

හාජාවම බලා එය විග්‍රහකාට එහි සංකීරණත්වයෙන් පැවති සියලු නානාවිධ ක්‍රමයන් නිරවුල් කොට පිළිවෙළ යොදා එකිනෙක වෙන් වෙන්ව පෙන්වම්න් අමුතුවෙන් ගාස්ත්‍රුයක් නිපදවාලීම ලෙහෙසි පහසු වූ වැඩින් නොවේ (ගුණවර්ධන, 1959, පි. 60).

දුහුනන් විෂය කොටගෙන සිද්ධස්සගරාව කළ බැවින් මේ දහතුන්වන සියවසේ ප්‍රවේශනයන්ට පරිහරණය සඳහා සංකීරණ වූ ව්‍යාකරණ ගුන්ප්‍ර නැවත් තිබුණා විය හැකි යැයි පිළිගැණුන ද (ගම්ලත්, 1998) සිහළ සද්ධලක්බණ වූ කලී සිද්ධස්සගරාව ම බව ද පිළිගැනීමකි (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 1972, පිටු. 553, 727). වියන් ප්‍රහුන්ට මේ ව්‍යාකරණ හඳුනාගැනීම, හාවිත කිරීම මෙන් ම ඒ පිළිබඳ දැනුම පැවති හේතින් ද ස්වභාවාව අධ්‍යයනයට පිවිසෙන ආවුතිකයන්ට ලේඛන ව්‍යාකරණ රීති පිළිබඳ ප්‍රාමාණික දැනුමක් නොමැති හේතින් අධ්‍යයනය කිරීමට සුදුසු වූ ගුන්ප්‍ර ද නොවූ බැවින් ඔවුන් විෂය කොටගෙන සිද්ධස්සගරාව සම්පාදනය කළා යැයි සැලකිය හැකිය.

සිද්ධ්සගරාවට පෙර ස්වභාෂා ලක්ෂණයක් හේතු සිංහල ව්‍යාකරණයක් පැවැති බවට වියත් මතයෙන් පිළිගැණුන ද ඒ පිළිබඳ ව විවිධ මතාකල්ප පැවතුණ ද කරුණු දැක්වීම කළ නොහැකි වන්නේ ග්‍රන්ථය අවිදාමාන බැවැනි (ගුණවර්ධන, 1959, පි. 60), ද සිල්වා, 1969, පිටු. 196-197, සහ ගම්ලන්, 1998). කාලීන සමාජ, සංස්කෘතික හා පාලන තන්තුව බද්ධව කරුණු විමර්ශනයේ දී පෙනී යන්නේ ස්වභාෂා හාජාවේ පරිගුද්ධ වූ සංස්ටිතිය පිරිසීම වළක්වා ගනිමින් රේක ප්‍රයෝග හා ව්‍යවහාරය ඇසුරෙන් හාජාවේ පිරිසීදු, නිවැරදි බව මෙන් ම අනන්‍යතාව රකුණීමටත්, ජාතික මට්ටමේ වූ කාලීන අවශ්‍යතාවක් සම්පූර්ණ කිරීමටත් සිද්ධ්සගරාව රචනා වූ බවකි.

සිද්ධ්සගරාව පිළිබඳ ව විවිධ වූ අදහස් වර්තමානයේ දී වූව ද පලමේ. එබැවින් මේ අධ්‍යායනයේ දී අවධානය යොමු වන තවත් කරුණක් වන්නේ සිද්ධ්සගරාවේ විශේෂත්වය යි. මෙසේ රචනා වූ සිද්ධ්සගරාව පාලි, සංස්කෘතික හා ද්‍රව්‍ය හාජාවලට, ඒ හාජා සඳහා රචනා වී ඇති ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථවලට ගැනීව, නිදහස් වැඩුණු සිංහල හාජාවට නොගැළපෙන කෘතියකැයි ද (ඩම්මපරායන තිස්ස හිමි, සහ ස්කාන්සිසර හිමි, 1966, පි. 139, සූමනසාර හිමි, 2007, ගැදින්වීම) 'සියබස' ලෙස කතුවරයා හඳුන්වන 'ඡ්‍රල බසට' කෙසේ වෙතත් ගදු සිංහලයට එතරම බලපැමක් නොවූ බවත් (බලගල්ලේ, 2004, ආ: පිටු. 48-49) කටවහර වූ සිංහල හාජාව හඳුනාගැනීමට සිද්ධ්සගරාවෙන් ලැබෙන පිහිට අල්ප බවත් විද්වතුන්ගේ ආකල්ප වෙයි (ඩයස්, 1993, පි. 9). ඒ අතර 'හේ හාජාවේ' ව්‍යාකරණය සඳහා ගිහි පැවැදි ආචාර්යවරයන් මේ දක්වාම 'පුරුදු', 'පුහුණු' කරගෙන එන ලද්දේ සිද්ධ්සගරාව ම බවත්, පැරණි වූ ද, සම්භාව්‍ය වූ ද එකම ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථය ද එය ම බව සඳහන් කොට ඇත්තේ මහාචාර්ය හෙටිජාරවිජ (ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය, 1974, පෙරවදන). පාණීනී ඇතුළු සංස්කෘතික ව්‍යාකරණ කානීන්, මොග්ගල්ලායන වැනි පාලි ව්‍යාකරණ කානී ද, (සූමනපේශ්‍යති හිමි, 2503, පි. 212) විරසෝලියම් ඇතුළු ද්‍රව්‍ය ව්‍යාකරණ කානී ද අඩු වැඩි වශයෙන් ආරුය කොට ඇති කතුවරයා හැකිතාක් දුරට ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කරමින් සිද්ධ්සගරාව රචනා කොට තිබේ (ජයතිලක, 2009, පි.33). ව්‍යාකරණ විධි දක්වා ඇති ආචාරයන් කතුවරයා තුළ වූ සියුම් තිරික්ෂණ ගැනීය පැහැදිලි වන බවත් ප්‍රාථිනි ව්‍යාකරණ සම්පූදාය හා තත්කාලීන හාජා ව්‍යාකරණය පිළිබඳ මනා පටුන්වයක් පැවැති බවත්, එය අවබෝධ කරුණීමට ඒ ව්‍යාකරණ සම්පූදායත්, මධ්‍යකාලීන හාජා ව්‍යාකරණය පිළිබඳවත් සූපුතිෂ්ටික වූ අවබෝධයක් පැවැතිය යුතු බවත් අදහස් වේ (කරුණාකිලක, 2006, පි. 110). ජාතික අනන්‍යතාව සපුරාලීමට සමන් සිද්ධ්සගරාව එතිහාසික වුවමනාවක් සම්පූර්ණ කිරීමට සියුම් ඉදිරිපත් කරන ලද පරෝශ්‍යන්මතක කානීයක් බවට දක්වා ඇත්තේ බණ්ඩාරය (සම්භාෂා, 2002, පිටු. 98-99) ඒ කාලයට මෙන් ම මේ කාලයට ද සිංහල ව්‍යාකරණ රිති ඉගෙන ගතහැකි කානීයක් බවත්, පක්ෂාසාර හිමි, 2004: ප්‍රස්තාවනාව) සිද්ධ්සගරා කතුවරයා වාග්විද්‍යායුයක් බවත් පිළිගැනීය (සාසනතිලක හිමි, 1960, පි. XI).

කිතු වසින් 13 වැනි සියවසෙහි ලියන ලදයි සැලකෙන, දැනට ඉතිරි ව පවත්නා එක ම පුරාණ සිංහල ව්‍යාකරණ සංග්‍රහය වූ සිද්ධ්සගරාව එහි ඇති යම් යම් අඩුලුහුවුකම් මධ්‍යයෙහි වූව ද අද පවත් කැපී පෙනෙන අද්විතීය ග්‍රන්ථයයි (ද සිල්වා, 1969, පි. 195).

කෙසේ වූව ද සිද්ධ්සගරාව සිංහල හාජාවට අසභාය ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථය වැ සිටි. අලභියවනීන මුකවේටුමන්ගේ කාලයෙන් පසු ලක්ෂණයන් නො විමසා මැ සිද්ධ්සගරායන් ව්‍යාකරණය ඉගැන්වීම සම්පූදායය වූ සේ පෙනෙන් (කුමාරතුංග, බු. ව. 2508, පි. V).

සිංහලයේ පැරණිතම ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථය සේ අද බොහෝ දෙනා සලකන්නේ සිද්ධ්සගරාව නම් කෘතියයි. පාරම්පරික සිංහල ව්‍යාකරණ සම්පූදායයහි 'ගුරුපොත්' වශයෙන් සැලකන්නේ මේ කෘතියයි. විසින් සියවසේ ඩිනි වුණු හැම සිංහල ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථයක්ම පාහේ සිද්ධ්සගරාව පාදක කොට ගෙන ලියන ලද්දේ වේ. සිංහල හාජාවේ ව්‍යාකරණය ඉගැන්වීම සඳහා දැනට හාවිත වන අන්පාත් අතුරින් බෙහුතරය 'සිද්ධ්සගරාව' පදනම් කොට ගෙන සකස් වූ ඒවා බව පෙනෙන්. මුලික වෙනසකට ඇත්තේ සිද්ධ්සගරාව පදනයෙන් ලියා තිබේමත් මේ තුළතන පොත් ගදුයෙන් ලියා තිබේමත්ය. අන්තර්ගතය අතින් බලන විට මේ තුළතන ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථවලද ඇත්තේ සිද්ධ්සගරාවේ එන කරුණුමයි (දිසානායක, 1995, පිටු. 51-52).

... අනවමදරියි ස්වාමීන් වහන්සේගේ සිද්ධාන්ත සංග්‍රහය දැනට ඡට් ගතවර්ණාධික කාලයක් සියලු පැඩිවරයන්ගේ ගරු සම්භාවන ලබාදී එන හෙයින් ද මේ දීර්ස කාලය තුළෙහි රේට අධිකයෙන් ගරුවූ ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථයක් තවමත් නොහිපන් හෙයින් ද එහි ඇත්තාවූ සාරත්වය හා සම්භාවනීයහාවය ද පුරීත වේමැයි (ගුණවර්ධන, 1959, පි. 60).

ජාතියේ ප්‍රෙශ්න්වය මැණෙක්නේ ව්‍යක්තභාෂායෙන් ලියන ලද උසස් අදහස්වලින් පරිපොෂිත ගිෂේට සම්පන්න ගුන්පාවලියක් ඒ ජාතියට හිමිව පවත්නා කළේහිය. ඉන් කිසිදු අඩුවක් නැතිකම සිංහල ජාතියේ හාගායකි. එබදු පොත පත බඛුල විමේ ගොගාත්වය සැලකු ගාබ්ධිකයෝ ස්වත්කිය හාඡාවන් සම්භාවනීයත්වයට පත්කර ගැණුම් වස් ව්‍යාකරණ ගත් සැපයුහ. සිංහල හාඡාවේ උදෑස්ථියත් ගෞරවයත් සංරක්ෂණය පිළිස මෙකල පවත්නා ගේෂේරගුණීය ව්‍යාකරණ ගුන්පාය නම් 'සිද්ධසගරාව' ය. මෙයින් ව්‍යාකරණ උගත් බුද්ධිමතුන් විසින් කරන ලද ගදා පදා ගුන්පා බොහෝ වෙති (සුමඩ්විගල හිමි, 1963, පි. V).

එතෙක් මෙතෙක් සිංහල හාඡාව පිළිබඳ ව ලියැවුණු උසස් ම ව්‍යාකරණය සිද්ධ් සගරාව බවත්, නවීන ව්‍යාකරණයන් හා සසද බලන විට එහි ඇතැම් අඩුපාඩු ඇතත් සිංහලය උගත්ත්වුන් විසින් එය කවදත් සාදරයෙන් සම්භාවන බවත් පැහැදිලි ය (විකුමසිංහ, 1964, පි. 197).

දිඟිදෙනී යුගයෙහි සිට අද දක්වාම සිංහල පඩිවරුන්, ලේඛකයන්, සිසුන් පරිදිලනය කරන ව්‍යාකරණ ගුන්පාය සිද්ධ් සගරාවයි. හෙළ ව්‍යාකරණ මග සම්පූර්ණයෙන් වෙනස් කරමින් කුමාරතුංග මුතිදාස මහතා විසින් හඳුන්වා දෙන ලද ව්‍යාකරණ කුමය තෙක් සිද්ධ් සගරාවට විකල්ප ව්‍යාකරණයක් නොවේය. සිද්ධ් සගරාවහි නොයක්න් අඩුපාඩු දකින කුමාරතුංගයේ තමා ද ව්‍යාකරණය උගත්තේ සිද්ධ් සගරාවන් බව සඳහන් කරති. එයිනුද පෙන්තුම් කෙරෙනුයේ කවර දුබලතා තිබුණ ද දිඟිදෙනී යුගයෙහි සිට වර්තමානය තෙක් සිංහලයාගේ ව්‍යාකරණ අවශ්‍යතාව ඉටු කිරීමට සිද්ධ් සගරාව සමත් වූ බවයි (ප්‍රක්ෂේපාසාර හිමි, 2004, ප්‍රස්තාවනාව).

පුරුව අදහස් මෙන් ම මේ සම්බන්ධ ව ඉදිරිපත් කොට ඇති විවිධ දක්වීම්වලින් (තෙන්නකේන්, 1967, පි. XVIII සහ ජයතිලක, 1902, ප්‍රස්තාවනාව) පැහැදිලි වන්නේ සිංහල හාඡාවේ ව්‍යාකරණ සංස්කේෂණයට, විධීමත් රීති සම්බුදායක් නිරදේශාත්මක ක්‍රමවේදයෙන් සම්මතකරණය කළ විශේෂ කාතියක් වශයෙන් සිද්ධ්සගරාව හැඳින්විය ගැනී බව යි.

තවත් වැදගත් කරුණක් වන්නේ සිද්ධ්සගරා කතුවරයා ලබා ඇති ගුන්පාභාෂය යි. සිද්ධ්සගරාව සැකසීමේ දී පාලි, සංස්කෘත හා දෙමළ හාඡා ආගුය කරුණ ලබාගෙන ඇති බව පැහැදිලි ය. පාණිනි, වන්ද හා යාස්ක වැනි සංස්කෘත ව්‍යාකරණයන්, මෙරට තු ප්‍රධාන ගුරු කුල දෙකේ කවිචායන හා මොග්ගේලාන පාලි ව්‍යාකරණයන් නන්තුල්, විරසෝරියම් මෙන් ම තොල්කාපේයම් ද්‍රව්‍ය ව්‍යාකරණයන් සුදුසු ලෙසින් අධ්‍යයනය කොට ආභාසය ලබාගෙන ඇත. වියත් අදහස්වලින් ද තහවුරු කළ හැකි වන්නේ සිද්ධ්සගරා කතුවරයා සිද්ධ්සගරාව සම්පාදනයේ දී රට පෙර මෙන් ම කාලීන හාඡා පසුව්ම යටතේ මූල හාඡාවන්හි ප්‍රධාන ව්‍යාකරණ ගුන්පා ද මෙරට බිජි වූ ප්‍රධාන පාලි හාඡා ව්‍යාකරණ ගුරු කුල දෙකට අයත් ගුන්පාවල මෙන් ම ද්‍රව්‍ය ගුන්පාහි ආභාසයන් ලබා ඇති බව ය. ප්‍රාමාණික වියතුන් බොහෝ දෙනෙක් මේ අදහසට එකගතාවක් දක්වති (සන්නස්ගල, 1994, පිටු 199-204 සහ දිසානායක, 1995, පිටු. 56-57).

ගුන්පායෙහි ප්‍රකට ව පෙනෙන අභ්‍යන්තර සාක්ෂාත්වලින් මේ කාතියෙහි කතුවරයා සිංහල, සංස්කෘත, පාලි සහ දෙමළ යන හාඡාවන්හි ව්‍යාකරණය පිළිබඳ පාථ්‍රලාවබෝධයක් ඇතිව සිටියකු බව නිතුතින් ම හැරි යයි (ද සිල්වා, 1969, පි. 195).

The author of the oldest existing Sinhalese grammar, the Sidatsaṅgarā (13th Century), followed the Sanskrit grammar of Candra and the Pali grammar of Moggallāna. He also appears to have known the Tamil grammar of viracōliyan. This Tamil grammar too. No doubt was based on some Sanskrit System. Thus the author of the Sidatsaṅgarā for the most part classified his findings according to the Sanskrit System he knew (Godakumbura, 1950, p. 76).

සිද්ධ් කතුතුමා ද්‍රව්‍ය ව්‍යාකරණය සම්පූර්ණයෙන් ආගුය නොකරන ලදද ඇතැම් ව්‍යාකරණ කුමයන් ද්‍රව්‍ය ව්‍යාකරණයට අනුරූප වන පරිදේදන් දක්වා ඇති බව පෙන්විය නැකිය (ධම්මරතන හිමි, 1963, පි. 56).

සමහර පුරාණ සිංහල ව්‍යාකරණ සම්පූදායයන් සමග පාලි, සංස්කෘත හා ද්‍රව්‍ය ව්‍යාකරණ ගුන්ප්‍රවලින් ද ලබාගත් ව්‍යාකරණ ලකුණු සිද්ධතට ඇතුළත් වූ බව එහි එන කියමන්වලින් ද සහ්නසේ ආ පුරාණ මතාන්තරවලින් ද සමහර සිද්ධාන්ත තුළනාන්තමකව බැලීමෙන් ද ප්‍රකාශ වේ. ඒවා හාජාන්තරයන්හි ආ පිළිවෙළින් ම තොගත් බවට සිදෙනේ එන 'වගරට යුතු සිය බසු' ප්‍රයෝග සාක්ෂාත් (විජයසුරිය, 2002, පි. 72).

මාතා හාජා ආභාසය කැපී පෙනුන ද දෙමළ ආභාසය ලබාගත් බව පැහැදිලි ව හඳුනාගත හැකිය. සිද්ධාස්ථරයාවේ දෙමළ ආභාසය පිළිබඳ ව කරුණු දක්වන ධම්මරතන හිමියන් පෙන්වා දෙන්නේ ගුන්පාරමුණු (කාචාකරණයට සුදුසු ව්‍යාකරණයක් කිරීම) පරිවිෂේෂ ප්‍රමාණය (සැලැස්ම), විහක්ති රිතියේ දක්වා ඇති නිපාත පද, යකාර - වකාරාගමය සන්ධිය, උදාහරණ දැක්වීමේ දී බුදුගුණ හාවිතය වැනි කරුණු සැලකීමේ දී සිද්ධාස්ථරයාවට දෙමළ ආභාසය ලැබේ ඇති බව හඳුනාගත හැකි බව ය. එසේ වුවත් ඒ සමානත්වයට හේතු වශයෙන් ඒ හිමියන් දක්වා ඇත්තේ දෙමළ ව්‍යාකරණයෙන් ද සංස්කෘත ව්‍යාකරණයේ ආභාසය ලබාගෙන තිබේ ය.

කර්තාවරයා 'බුද්ධිම්ම' නම් මහායාන බොද්ධ හික්ෂුවයි. යුතු ද්‍රව්‍ය හාජාවේ මෙන් ම සංස්කෘත හාජාවෙහි ද විශාරදයෙක් වූ බව මේ ගුන්ප්‍රයෙන් හෙළිවේ. විරෝධාලියම් ව්‍යාකරණය රවනා කර ඇත්තේ සංස්කෘත ව්‍යාකරණ නීතිරිති අනුවය. මෙය රවනා කළ කාලයේ ම ද්‍රව්‍යයන් විසින් හාවිතයෙන් බැහැර කරන ලද්දේ මේ නිසාය (ධම්මරතන හිමි, 1963, පි. 54).

කෙසේ වුව ද සිද්ධාස්ථරයාව සැකසීමේ දී විරසේලියම් ව්‍යාකරණය සිද්ධාස්ථරයාගේ සින්න් තදින් ම ඇදී තිබුණ බව ධම්මරතන හිමියන් ද සඳහන් කොට තිබේ (ධම්මරතන හිමි, 1963, පි. 55). අබේසිංහයන් ද පෙන්වා දී ඇත්තේ විරසේලියම් ව්‍යාකරණයේ බලපැම සිද්ධාස්ථරයාවෙන් හඳුනාගත හැකි බවය (අභයසිංහ, 1998, පි. 11). සිද්ධාස්ථරයාවේ සැලැස්ම ද විරසේලියම් ව්‍යාකරණයට සමාන ය. ගුන්ප්‍ර දෙකේ ම පරිවිෂේෂ දෙළඟකි. ගුන්පාරමාණයට දෙකේ ම ඇත්තේ තන්දස් හා අලංකාර ය. මේ ගුන්ප්‍ර දෙක අධ්‍යයනයේ දී වෙනස හඳුනාගත හැකි වන්නේ විරසේලියම් ව්‍යාකරණයට අර්ථාධිකාරයක් හා නිගමන ගී තුනක් ඇතුළත් කොට තිබේ ය. සිද්ධාස්ථරයාවට අර්ථාධිකාරයක් ඇතුළත් කොට නැති අතර නිගමන ගී පහක් ඇතුළත් කොට තිබේ. සිද්ධාස්ථරයාවේ අක්ෂර මාලාවේ සිට (පණකරු ගතකරු නාමිකරණය) විවිධ ව්‍යාකරණ රිතිවල සිද්ධාන්ත දක්වීම, පැහැදිලි කිරීම, අර්ථකාලීනය, නාමිකරණය, වර්ගිකරණය හා උදාහරණ දක්වීම විරසේලියම් ව්‍යාකරණයෙන් මෙන් ම සංස්කෘත, පාලි ගුන්ප්‍ර ආභාසයෙන් සිය ව්‍යාකරණය පෙළ්ඨනය කළ සිද්ධාස්ථරයා කතුවරයා රට පෙර හා සම කාලයේ තිබු විවිධ අම්ගු කාති ද ඇසුරු කරමින් ව්‍යාකරණ සංස්ථීතිය ගොඩනගා එහි රිති පැහැදිලි කරමින් ස්වකිය හාජාව සංවර්ධනය කොට ඇත්තේ තම හාජාවේ අනන්‍යතාව ද සුරුවකෙන පරිදි ය.

මෙහි දී පැහැදිලි වන්නේ සංස්කෘත මෙන් ම පාලි ව්‍යාකරණයෙන්ට වේද සූත්‍ර මෙන් ම පෙළ දහම හාවිතයට ගැනීමට පහසු වුව ද පතිරිත පිරුවන්පති හිමියන්ට එවැන්නක් නොවූ බවකි. මේ නිසා ම සිද්ධාස්ථරයා කතුවරයා සිගිරි ගී ද ඒ වන විට අම්ගු සිංහලයෙන් රවනා වී තිබු අසක් දා කව, පුරාණ මුදුර සන්දේශය, කවිසිල්මින මෙන් ම සසාදාව, මුවදෙවිදාවත වැනි ගී පොත් ද රට් අමතර ව සියබස්ලකර හා එස්සඳුස් ලකුණ අතිරේකව ද හාවිත කොට ඇති බවකි. (ද සිල්වා, 1963, පි. 196 සහ අභයසිංහ, 1998, පි. XIX). එබැවින් සිංහල ගුන්ප්‍ර ඇසුරින් සිංහල හාජාවේ ව්‍යාකරණය ගොඩ නැගු සිද්ධාස්ථරයා සංස්කෘත, පාලි හා දෙමළ හාජා ඇසුරින් එය පෙළ්ඨනය කළ බව කැපිය.

මේ පිළිබඳ ව අධ්‍යයනයේ දී හඳුනාගත හැකි තවත් වැදගත් කරුණක් වන්නේ ව්‍යාකරණ සංස්ථීතිය දැක්වීමේ ස්වරුපය සි. සිංහල හාජාවේ වූ ව්‍යාකරණ රිති සිමුදායක් සංඛිතාගත කොට ඇති මේ සංස්කෘත්ත කාතියට ගුන්ප්‍ර කර්තා වූ පතිරිත පිරුවන්පති හිමියන් නාම ගන්වා ඇත්තේ 'සිද්ධාස්ථරයා, සිද්ත්, සිද්තින්' වශයෙන් (ජයතිලක, 1902, පිටු. 1, 5, 107, 231, 232). 'සිද්ධාස්ථරයා' යන නාමයේ අර්ථයට අනුව ගුන්ප්‍ර ව්‍යුහයේ කරුණු සැලකීමේ ද හඳුනාගත හැකිවන්නේ පාලි, සංස්කෘත මෙන් ම දෙමළ හාජා ආගුර ද ඇතිව එයින් පෙළ්ඨනය ලැබූ 'හෙල' ව්‍යාකරණයේ සංස්ථීතිය න්‍යායන්මක ව මෙන් ම තරකානුකූලව ගොඩනගා ඇති බව සි. එහි ක්‍රිමික බව හා සැලසුම් සහගත ලක්ෂණ හා ඉදිරිපත් කිරීමේ ස්වරුපය විශ්ව සාධාරණ වූවක් වෙයි. එහි සිද්ධාන්ත විශ්වීශිෂ්ට බවකි. ගුන්ප්‍ර නාමයේ සිට සියලු ව්‍යාකරණ අවබෝධයට පහසු වන ආකාරයට එකින් එක අධ්‍යයනය කොට ව මුරකානුකූලයට හසු කිරීමෙන් හැකි අයුරින් දක්වා තිබේ. එයින් පැහැදිලි වන්නේ ව්‍යාකරණ සන්දර්භයේ පමණක් නොව කතුවරයා විසින් දක්වන ලද සියලු ප්‍රයෝග විධිමත් ස්වරුපයින් සැලසුම් සහගතව ගුන්ප්‍රයට ඇතුළත් කිරීමට කර්තා උත්සාහ දරා ඇති බවය. 'සිද්ධාන්ත සංගහ' යන්න ක්‍රේඩ්තු විෂය විද්වතුන් අර්ථකථනය කොට ඇති ආකාරයෙන් ද සිද්ධාස්ථරයාව පිළිබඳ ව අවබෝධයක් ලබාගැනීමට පහසු කරවයි.

'සිද්ධ' යන්න 'සිද්ධාන්ත' ගබඳයෙන් දී, 'සගරා' යන්න 'සංග්‍රහ' ගබඳයෙන් දී පැමිණියේ ය. 'සිද්ධාන්ත' නම් පරිපූජා කොට බැස ගත් සහේතුක නිගමනයෝ ය. 'සංග්‍රහ නම් විසින් ගිය අර්ථයන් එක්සේස් කිරීම සැකවින් දැක්වීම ය. සිංහල ව්‍යාකරණය පිළිබඳ බැසුගත් නිගමනයන් හඛුලවා කළ ග්‍රන්ථය හෙයින් 'සිද්ධාසගරා' යන නම මෙයට යෙදේ. ඒ මේ ග්‍රන්ථයට අයත් විශේෂ නමකි (පුමනපෝති හිමි, 2503, පි. 210).

දැඩිදෙණි යුගයේ බිජි වූ කාති අතුරෙන් ආඩුනික විප්‍රලාජ්‍යයට උපදෙස් දෙන විද්‍යත් ආග්‍රයට ද සුදුසු වන කිරීමෙන් ග්‍රන්ථය සිද්ධාසගරාව නම් වූ ස්වභාෂා ව්‍යාකරණය බව සිද්ධාන්ත පරිපූජායේ දක්වා ඇත.

සිංහල සිද්ධාන්තයන් සංඝ්‍රහකාට කරන ලදීන් සිද්ධාන්ත සංග්‍රහ නම් (ගණවර්ධන, 1959, පි. 45).

... සංස්කෘත ගබඳ ව්‍යාකරණ ලෙසින් කියනලද්දේ සිංහාන්තසංඝ්‍රහ යන නාමයයි - එහි වචනාර්ථය නම්, සිංහාන්තය ලද අන්තය යමින්ද ඒ සිංහාන්තයි - ප්‍රමාණාදිය හෙලා පළමු තිබුණු පස්සයනුර සිංහාන්තය ලද පස්සය පිළිවුතන ස්වභාව වූ වාක්‍ය සුමුහයක් සිංහාන්ත නම් වේ... සංඝ්‍රහයනු, සමුහයයිද, සංස්කෘතයයිද, බොහෝ අන්තී වාක්‍යයන් එකතුන එකතුකිරීමෙන් ද වැවේ - මෙතැන්හි සංස්කෘතපාත්‍රය අනිමතවේ - එහෙයින් සිංහාන්තය ලද අන්ත ඇති සංස්කෘත වූ ප්‍රකරණය 'සිංහාන්ත සංඝ්‍රහ' නම් වේ (පුම්ගල හිමි, 1929, පි. 1).

මෙට 'සිද්ධාසගරාව' යන නම දෙන ලද්දේ මෙය හාඟා ව්‍යාකරණයට හා පද්‍ය රචනයට අදාළ 'සිද්ධාන්ත' (සිද්ධාන්ත) සුමුහයක 'සංඝ්‍රහයක්' (සගරාවක්) වන හෙයිනි (දිසානායක, 1995, පි. 51).

ඉහත කරුණු විමසීමේ දී පෙනී යන්නේ ජේකයින්ගේ කාව්‍ය හා ගද්‍ය (ලෝක) ව්‍යාකරණය විමසා ස්වකිය හාඟාවට ආවේණික වූ සිද්ධාන්තවල සංස්කෘතය සංස්කෘතය ව සංහිතා ගතකාට ඇති කාව්‍යය ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථය සිද්ධාසගරාව වශයෙන් සැලකිය හැකි බව යි.

සිද්ධාසගරාවේ පරිව්‍යේ දොළභකින් ව්‍යාකරණ විධි විස්සක් දක්වා ඇති අතර එහි සංස්කෘතය විමර්ශනයේ දී පළමු පරිව්‍යේදය විශේෂ වන අතර සංකීරණ ද වෙයි. ඒ ග්‍රන්ථ නාමය, අරමුණු, නාජායාත්මක ක්‍රමවේදය, පසු ව්‍යාගාස්ථියට අයත් ව්‍යාකරණ විස්ස නාම මාත්‍රිකව පෙළගැස්වීම, (අක්ෂර) ගබඳ විග්‍රහයෙන් පසු නැවත සංකීර්තව එක් එක් සූත්‍ර පාඨ ගෙන ව්‍යාකරණ විධි විස්ස සූත්‍ර ඇසුරෙන් පැහැදිලි කොට නිරදේශිකරණය හා උදාහරණවලින් එහි ස්වරුපය මතුකාට දක්වීම, ජාත්‍යාදි ප්‍රංශකය හා අන්වර්ථාදී ද්‍රව්‍යයන් 'හ' කාර විනිශ්චයත් ඇතුළු කොට තිබීම මුළුකරගෙන යි. ඉටුණිවු හා අලංකාර පිළිබඳ සටහන ව්‍යාකරණ විධි විස්ස නම් කිරීමේ දී මෙන් ම සම්පිණියිත ව දැක්වීමේ දී බැහැර කොට තිබේ.

සිංහල හාඟාව අධ්‍යයනයට පිවිසෙන නවකයින් අරමුණු කොට රිත මෙහි හැඳින්වීමෙන් ග්‍රන්ථ අන්තර්ගතය සංකීර්තව හෙළිදරවි කොට ඇති. එයින් ග්‍රන්ථ පරිශ්‍රීලකය කරන පිරිසට අවබෝධය පහසු වේ. සිද්ධාසගරා කතුවරයාට ද මේ ධර්මතාව අනිමත වූ බව ප්‍රථම පරිව්‍යේදයේ දී ප්‍රස්ථාපනය්‍රද විමර්ශනයේ දී නිගමනය කළ හැකි වෙයි.

අක්ෂර විග්‍රහය පළමු අදියරයේ දී ම විමසා ස්ථාපිත කරන සිද්ධාසගරා කතුවරයා හාවිකයන්ට ද විශ්ලේෂණයෙන් යුතුව හදුනාගැනීමේ තිබූස දක්වා ඇත්තෙන් හාඟාවේ පින්කර හාවයත්, ඔවුන්ගේ අවබෝධයේ පහසුවත් චෙවුවෙන් බව තහවුරු වන්නේ ග්‍රන්ථ ව්‍යාහය අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ය. දෙවන අදියරේ සිට ව්‍යාකරණ රිති තිරදේශ කරන කතුවරයා උපාංග සූත්‍ර ඇසුරෙන් හා උදාහරණ හාවිතයෙන් ව්‍යාකරණ පැහැදිලි කරයි. ඒ අතර ප්‍රධාන විග්‍රහාත්මක ක්‍රමවේදය වන ජේක ප්‍රයෝග හා ව්‍යාකරණයාග්‍රයෙන් කරුණු ඉදිරිපත් කරන ලදායි සඳහන් කරන අතර ම වැඩිදුර අධ්‍යයනයට හා අවබෝධයට ද ගැටුපු තිරාකරණය කරගැනීමට දී, සිද්ධාසගරාවට ඇතුළු නොවී ඇති යම් යම් ව්‍යාකරණාංග හදුනාගැනීමට තිරදේශ කොට ඇත්තෙන් ශිෂ්ට ව්‍යාකරය යි. සංකීරණ වූ මෙන් ම විවිධ පරිසරවල බහුවල හාවිතව ඇතුළු ව්‍යාකරණ රාජියකින් පැහැදිලි කරන අතර පහසුවෙන් අවබෝධ කොටගත හැකි ව්‍යාකරණ සංකීර්තව ද උදාහරණ කිහිපයකින් ද ඉදිරිපත් කොට ඇති. සිද්ධාසගරාවේ සියලු ව්‍යාකරණ රිති දක්වීමට තදී ආකාරයට අනුකූල වන අතර විග්‍රහාත්මක ක්‍රමවේදය හා බද්ධ ව සිදුකාට තිබීම විශේෂය ය.

අත්ත අධ්‍යයනයේ දී සිද්ධාසගරාවේ සංස්කෘතයේ විශේෂතා වශයෙන් හදුනාගත හැකි කරුණු වන්නේ, ඉෂ්ට දේශීල්ංක නමස්කාරය (ග්‍රන්ථය පොදු සම්මතයෙන් බහුජන ගෞරවාදරයට පාතු කිරීම, කරනා අරමුණු හා අනිමතර්ථයේ පැහැදිලි බව, ක්‍රමවේදය හා සැලැස්මේ නිරවුල් බව, ප්‍රස්ථාපනය්‍රද අනුගමනය, ව්‍යාකරණාංග

ව්‍යවහාරානුසාරයෙන් හඳුනාගැනීමට තිරදේශ කිරීම, යම් ව්‍යාකරණ විධියක් සම්බන්ධයෙන් විස්තර වෙනත් ස්ථානයක දක්වන්නේ නම් ඒ බව සඳහන් කොට තිබේ, අන්තර් ග්‍රාන්ටිකාභාසය, ව්‍යාකරණ ලක්ෂණය ස්ථීරව ම අර්ථකථනයට වඩා එහි ස්වරුපය හා නිදුසුන් දක්වීම, සිද්ධාන්ත පැහැදිලි කිරීමේ අවශ්‍යතාව මත උදාහරණ අඩු වැඩි ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම, නිදර්ශන දක්වා තවත් ඒ හා සමාන නිදර්ශන ඇති බවට 'ඇඟ' 'ඇ' මගින් සහාය කිරීම, වෙන කෝෂයේ ප්‍රාථමික හා ව්‍යාකරණ විශාල කොටගත හැකිවීම අදිය යි.

ග්‍රන්ථය රචනා කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණු දෙකක් තම ව්‍යාකරණ කාතියේ සඳහන් කළ කතුවරයා අරමුණු හා බද්ධ කොට ව්‍යාකරණ විධි තිරදේශීකරණය කළේය. එහි දී සිංහල හාජාවට ව්‍යාකරණ විධි විස්සක් තිරදේශ කළ අතර 'සිද්ධ්සගරාව' ග්‍රන්ථය සිංහල හාජාව අධ්‍යයනයට පිළිසෙන නවකයින්ට තිරදේශාන්තමක කාතියක් වශයෙන් හඳුන්වා දුන්නේය. සමාජයේ උගෙනුව් වියන්ට, වියතුන්ට මෙන් ම ප්‍රභුන්ට මේ කාතියෙන් ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවලට සූදුසු ප්‍රයෝගන තොලුයි හැකි යැයි පෙන්වා දුන් කතුවරයා උගෙනුගෙන් ගොඩනැගිය හැකි විරෝධතාවට යම් සිමාවක් පනවමින් ආදුනික විද්‍යාර්ථීන්ට තිරදේශ කිරීමෙන් තමන් ගොඩනැගි සිය හාජාවේ ව්‍යාකරණ සංස්කේතය බුදුතර වියන් සමාජයෙන් දිරිස කාලීන ව පවත්වාගැනීම අලේස්ජා කළේය. එවක දුනුන් අනාගතයේ සමාජ වියන් ප්‍රභුන් වන බැවින් ඔවුන්ගේ ආගුයෙන් සිංහල හාජාවේ ව්‍යාකරණයට තව පරම්පරාවක් ගොඩනැගිම සිද්ධ්සගරා කතුවරයාගේ මූලික අරමුණු හා බද්ධ වූ තවත් අපේක්ෂිතාර්ථයක් බව පැහැදිව හඳුනාගත හැකිය.

සිද්ධ්සගරාවේ හාජා ලක්ෂණ ද අවධානය යොමු විය යුතු තවත් කරුණකි. සිංහල හාජා ඉතිහාසයේ යුතු වර්ගීකරණයේ දී සිද්ධ්සගරාවට ප්‍රමුඛස්ථානයක් හිමි වීමට හේතු වී ඇත්තේ සිද්ධ්සගරාව බිජි වූ කාලය සාධක කොට මධ්‍යකාලීන යුතු අවසාන කිරීම හා නුතන යුගාර්මහයේ සිමා ලකුණු දක්වීම හේතු කොටගත යි. විල්හෙල්ම් ගයිගර් එය සිංහල හාජා සම්ප්‍රදායාරෝගිත කොට ඇත්තේ මෙසේ යි.

මධ්‍ය කාලීන සාහිත්‍ය හා නවීන සාහිත්‍ය අතර හරිම සිමාවක් ලකුණු කිරීම ඉතා යුත්කර ය. මම එය දහතුන්වන සියවස ලෙස සලකා ගතිමි. කවර හෙයින් ද සංස්කෘත හාජාවට පාණීනියන්, පාලියට කව්චායනයන් යම් සේ ද සිංහල හාජාවේ ඉතිහාසයට එබැඳු වූ සිද්ධ්සගරාව තමැති ප්‍රසිද්ධ ව්‍යාකරණය ලියැවුණේ එම සියවසෙහි වන හෙයිනි. (ගයිගර්, 2005, පි. 7).

ගයිගර්ගේ ඉදිරිපත් කිරීමට අනුගත ව්‍යවහාරන් සංස්කෘත හාජාවට පාණීනිය මෙන් ම පාලියට කව්චායන වන අයුරින් සිංහල හාජාවට සිද්ධ්සගරාව සලකා ඇති. එයින් සිද්ධ්සගරාවට හිමි ස්ථානය සරලව හඳුනාගත හැකිය. මේ පිළිබඳ ව කරුණු ඉදිරිපත් කරන කුලසුරිය, මධ්‍යතන යුගයේ අවසානයන් තුළතන යුගයේ ආරම්භයන් දහතුන්වන ගත වර්ෂයේ මධ්‍ය කාලය යැයි නිගමනය කිරීමට ඇති එකම හේතුව සිද්ධ්සගරාව බව පෙන්වා දී ඇත්තේ තද් සමයේ හාජාවෙන් හඳුනාගත හැකි ප්‍රධාන හාජා ලක්ෂණ ද සඳහන් කරමින්ය. එනම් සිංහල රචනා ක්‍රමය එක් නියමිත තත්ත්වයකට පැමිණ වීම හා කට්‍යා ව්‍යාකරණයේ පැවැති හාජාවන් ගුන්ථ අතර පරතරය ඇති වීම ය (කුලසුරිය. 1961. පිටු. 59-68). මෙයින් ප්‍රකට වන එක් කරුණක් නම් හාජාන් ව්‍යාකරය ග්‍රන්ථ හාජාවෙන් ඇත් වුව ද ඒ දෙකේ ම ඒ ඒ ව්‍යාකරය සඳහා බලපෑමක් ද ඇති කරගෙන ඇති බව යි. මේ පිළිබඳ විමසීමේ දී ස්වද්ධරුමරත්නාවලය, ප්‍රජාවලිය වැනි ග්‍රන්ථ අධ්‍යයනයෙන් දක්වා යැයි වන්නේ හාජාන් හා ලේඛන ව්‍යාකරය අතර සම්පාදුයක් දශිදෙණි යුගයේ දී ගොඩනැගිණ බවකි. ඇඟාන්නඡ් හිමියන් දක්වා ඇත්තේ ප්‍රාකාත හා ප්‍රාරුතන යුගයෙන් පසු එලැඹුම සිංහල හාජාව ප්‍රාකාත ස්වරුපය සැබැඳු වශයෙන් ම වෙනස් ව සිංහල හාජා ලක්ෂණවලින් යුක්ත වීම මත සිංහල හාජා අවධිය නාමය හාවිතයට උවිත බවකි (ඇඟාන්නඡ්. 1940. පි. 188). සිද්ධ්සගරාව ද ආයුර කරගෙන දශිදෙණි යුගයේ හාජා ලක්ෂණ ලෙස දෙගම්මැදු හිමියන් දක්වා ඇත්තේ ව්‍යාකරය හාජාවන්, ගුන්ථ හාජාවන් සම්පාදු වීම, නාමාබ්‍යාත වරනැගැනීම ක්‍රමය වීම, විසින්, ගෙන්, ගෙ, කෙරෙහි ආදින්ගේ විධිමත් හාවිතය, මේ කාලයට පෙර වේගයෙන් සිදු වූ හාජා පරීණාමයේ ඒ වේගවත් බව අඩු වීම වැනි කරුණු යි (පුමනජ්‍යේති. 2503, පිටු. 194-195).

මේ අවධියේ දී මිශ්‍ර සිංහල හාජාවට සම්බන්ධ ව්‍යාකරණ විශේෂ ස්ථානයක් හිමි ව තිබුණි යැයි සැලකිය හැකි අතර විවිධ හාජා මතවාද හමුවේ වුව ද සිංහල හාජාවේ ලේඛන ව්‍යාකරය ඉගෙන ගන්නා වූ විද්‍යාර්ථීන් ප්‍රධාන අරමුණ කොට ඔවුන්ට පෙළපෙළතක් සම්පාදනය කිරීම සිද්ධ්සගරා කතුවරයාගේ මූඛ්‍ය අභිමාර්ගය වුව ද ඒ හා බැඳුණු තවත් කරුණු ද වෙයි. මේ එක් ප්‍රයෝග හා ව්‍යාකරය ව්‍යාකරණ විග්‍රහයේ ක්‍රමවේදය බව තිරදේශීකරණය එමගින් සිංහල හාජාවේ ව්‍යාකරණ සංස්කේතය දිරිස කාලීන ව ජාතික අනන්තතාව තහවුරු වන අයුරින් ප්‍රවත්තා ගැනීම, ජාතික වශයෙන් ගොඩනැගි තිබුණු ගැටුවක් නිරාකරණය කරගැනීම එනම් විහික්ති ඇත්තේ ව්‍යාකරණ විධි පිළිබඳ යම් තිරදේශීකරණ එලැඹුම හා එව නව ගුන්ථයක් සම්පාදනය කිරීම ඒ අතර වෙයි.

ව්‍යාකරණ විධි විගුහ කිරීමේ ක්‍රමවේදය වශයෙන් ජේක ප්‍රයෝග හා ව්‍යවහාරය තිරේදේශීකරණය කිරීමෙන් කතුවරයා අපේෂ්ඨා කළ සිංහල හාඡාවේ ජේක රීති හා ව්‍යවහාරය පරිගුද්ධාත්මකව ආරක්ෂා කරගැනීමේ වූවමනාව සම්පූර්ණ වූ අතර ජාතික අන්තරාජ්‍ය තහවුරු වීමට ද එය ජේක විය. සිද්ධ්‍යස්ථාපනය සැකැසීමට කතුවරයාට මූල ගුන්ථයක් නොවූ හෙයින් කිසියම් සංකිර්ණ පරිසරයක් ඇති වූව ද සිංහල හාඡාව හා සංස්කෘති, පාලි හා දෙමළ හාඡා පිළිබඳ මතා පරිවයක් වූ සිද්ධ්‍යස්ථාපනය කතුවරයා මිගු සිංහලයෙන් රැවිත ගදු සාහිත්‍ය කාති බැහැර කොට තුළ හෙළ වහරින් සම්පාදනය වී තිබු පදන් ගුන්ථ හාවිතයට ගත්තේය. ඒ පිළිබඳ ව මතාව අධ්‍යයනය කළ කතුවරයා ඒ ඇසුරින් ස්වාධීන වූ ව්‍යාකරණ සංස්ථීතියක් අමිගු සිංහල හාඡාවට ම ආවේණිකව ගොඩනැගුවේය.

තද් ආකාරයට සිද්ධ්‍යස්ථාපනය පිළිබඳ ද්විතීයික මූලාශ්‍ර දක්ත උපයෝගිතාවෙන් විශ්ලේෂණාත්මක විගුහක යෙදීමේ දී පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකි වැදගත් කරුණු කිහිපයයි. සිද්ධ්‍යස්ථාපනය සැකැසීමේ මූලික අරමුණු අතර අමිගු සිංහල හාඡාවට විහක්ති ඇතුළු ව්‍යාකරණ පිළිබඳ නිශ්චිත දැක්වීමක් ඉදිරිපත් කිරීම සිද්ධ්‍යස්ථාපනය කතුවරයාගේ එක් අභිලාභයකි. මිගු සිංහලය බැහැර කොට 'සියබස' වෙනුවෙන් සම්පාදන කාතියකුයි සලකා සිද්ධ්‍යස්ථාපනයෙහි ව්‍යාකරණ විධි විභාග කිරීමේ දින් කතුවරයා ව්‍යාකරණාග පැහැදිලි කිරීමට හාවිත උදාහරණ ආගුණයනුත් පැහැදිලිව ම කාව්‍ය හා ලේඛක ව්‍යවහාරයෙන් විමසා ද්‍රානගැනීමට නිරදේශ කිරීමෙනුත් පෙනී යන්නේ අමිගු පදන් සිංහලය මෙන් ම ගදු ව්‍යවහාරයට සිද්ධ්‍යස්ථාපනය කතුවරයාගේ ව්‍යාකරණ සංස්ථීතිය ප්‍රාමාණික බවයි. එපමණ ද නොව යම් උනතා පිළිබිඳු වූව ද මිගු සිංහලයෙන් පෝෂීත ව බිජිව ඇති ගදු සිංහලය විභාග කිරීමට අවශ්‍ය මූලික සිද්ධාන්ත බොහෝමයක් සිද්ධ්‍යස්ථාපනයෙහි අනුළත් ය. ඇතැම් ව්‍යාකරණ විධි පදන්යෙහි බහුල ව හාවිත බැවින් ගදු හාඡාවට අනවශ්‍ය යැයි දක්වීම් හමු වූව ද සියලු කරුණු විගුහයේ දී ස්වභාෂිකයන්ගේ ස්වත්තිය දැනුම, හාඡා යුතුනය, වියන් බව, ප්‍රස්ථතව හාඡා හාවිතයේ ස්වරුපය ද වෙනස් වෙයි. ඇතැම් ව්‍යාකරණාග බහුල ව හාවිත වූව ද නොවූව ද සිද්ධ්‍යස්ථාපනයෙහි සියලු ව්‍යාකරණ විධි සිංහල හාඡාවට අනුකූල ය. එමගින් සිංහල හාඡාවේ සංස්ථීතිය විගුහ කළ හැකිය. විගුහයට මෙන් ම හාඡාවේ පරිහරණයට අවශ්‍ය මූලික සිද්ධාන්ත සිද්ධ්‍යස්ථාපනයෙහි ඇතුළු වන බැවින් 'සියබස' ප්‍රාමාණික ව්‍යාකරණ කාතියක් වශයෙන් සිද්ධ්‍යස්ථාපනයෙහි හැදින්විය හැකිය. ව්‍යාකරණ සංස්ථීතිය ගොඩනැගීමේ දී ද ගුන්ථයේ ක්‍රමවල්හාවයන් ආරක්ෂා කොට ඇත්තේ නව විද්‍යාර්ථීන්ගේ පහසුව සඳහා ය. සිද්ධ්‍යස්ථාපනය කතුවරයාගේ ගුන්ථ සැළපුම්කරණයේ දී පළමු පරිවිශේදයේ දී ව්‍යාකරණ විධි සංකීඩේත ව දක්වා ගබඳ විභාගයට ඉඩ සලසාගෙන තිබේ. දෙවන පරිවිශේදයේ සිට එක් එක් ව්‍යාකරණ රීති දක්වීමේ දී න්‍යායානුසාරයට අනුව රීති තිරදේශීකරණය, පැහැදිලි කිරීම, එක් එක් ව්‍යාකරණ රීතින් හා බැඳුණු විවිධ රීතින් (උපාංග රීති) තිරදේශීකරණය, උදාහරණ ඇසුරින් පැහැදිලි කිරීම කරන කතුවරයා වැඩියුර අධ්‍යයනයට හා සිද්ධ්‍යස්ථාපනයෙහි හෙදිරවී නොවී ඇති උපාංග රීති හඳුනාගැනීමට ජේක ප්‍රයෝග හා ව්‍යවහාරය ඇසුරි කරගැනීමට නිරදේශ කොට තිබේ. ගුන්ථරමිහායේ නවක විද්‍යාර්ථීන්ගේ දැනුම සඳහා සිද්ධ්‍යස්ථාපනයෙහි කරන ලදිය දක්වීම් යම් සීමාවකට අනුකූල වී ඇති, රාජ්‍ය අනුග්‍රහය සහිතව ජාතික අවශ්‍යතාවක් සම්පූර්ණ කිරීමට සිද්ධ්‍යස්ථාපනය සම්පාදනය කොට ඇති බවක් පූර්වෝකත කරුණු විශ්ලේෂණයේ දී තහවුරු කළ හැකි වන්නේ ද්විතීයික මූලාශ්‍රය වල දන්තවල ද දායකත්වයෙනි.

ආශ්‍රිත ගුන්ථ නාමාවලිය

අදිකාරී, එ. (1996). 'සිංහල හාඡාවේ සම්භාව්‍ය ව්‍යාකරණ ගුන්ථය' සම්භාව්‍ය ක්‍රාන්කා - 7. අධ්‍යාපන හා උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ පිරිවෙන් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව.

අභයසිංහ, එ. එ. (1998). ව්‍යාබ්‍යාහ සහිත සිද්ධ්‍ය ස්ථාපනය. අභය මුද්‍රණ ශිල්පීයෙක් සහ ප්‍රකාශකයෙක්.

අයෝරු, පී. (වර්ෂය නැත). (සංස්.) වීරසේවීයම් දෙමළ වියරණය (පෙරුම්නෙවනාර් පදාර්ථය සහිත). සිංහල පරිවර්තන ඇම්. එවි. පිටර සිල්වා. (වර්ෂය නැත). බත්තරමුල්ල: ශ්‍රී ලංකා ජාතික ගුන්ථ සංවර්ධන මණ්ඩලය.

කරුණාතිලක, ඩ්බල්. (2006). සිංහල හාඡා ව්‍යාකරණය. ඇම්. එ. ගුණස්න සහ සමාගම.

ක්‍රමාරණත්තුංග, එම්. සහ ගුණවත්තු, එ. (2508) සිද්ධ්‍ය ස්ථාපනය විවරණය. අනුල පහරුවෙහි.

කළපුරුසිංහ, එ. (1961). සිංහල සාහිත්‍ය 1. සමන් මුද්‍රණාලය.

කොඩරහස්වා, එස්. (2010). විසි වන සියවසේ සිංහල හාඡා ව්‍යවහාරය. සමාජවාදීයාත්මක අධ්‍යාපනයක්. ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෙළරයෙක්.

ගම්ලත්, එස්. (1998). සම්භාව්‍ය සිංහල කව්‍යයේ විකාශනය. ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෙලදරයේ.

ගධිරැ, බඩ්. (1937) සිංහල භාෂාවේ ව්‍යාකරණය. (*A Grammar of the Sinhala Language*).—සිංහල පරිවර්තනය - (1964), (නැවත මුද්‍රණය 2005). අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.

ගධිරැ, බඩ්. (2001). සිංහලයේ වාශ්වේද්‍යාන්මක ස්වරූපය. (*The Linguistic Character of Sinhalese* නිබන්ධයේ සිංහල පරිවර්තනය). පරි. විමල් ජී. බලගල්ලේ. විසිදුනු ප්‍රකාශකයේ.

ගුණවර්තන, එල්. (වර්ෂය තැක). (සංස්.). සිදන් සගරා සරල සන්නය. රත්න පොත් ප්‍රකාශකයේ.

ගුණවර්තන, බධිලිව්. එස්. (1924). සිද්ධාන්ත පරීක්ෂණය හෙවත් ස්වභාෂා නීතිසාරය. එන්. ජේ. කුරේ. (දෙවන මුද්‍රණය - 1959). එක්සන් ප්‍රවාත්ති පත්‍ර සමාගම.

ගුණවර්තන, බධිලිව්. එස්. (1973). සිංහල වාශ්වේද්‍යා මූලධර්ම. (සංශෝධනය හා පරිවර්තනය ඇම්. එච්. අජ්ප්. ජයසුරිය සහ මාපලගම සඩිසානන්ද). ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.

ගොඩකුණුරේ, සී. (1971). ගාස්ත්‍රීය ලිපි හා කථා. ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.

ඡයතිලක, තේ. (1991). නුතන සිංහල ව්‍යාකරණයේ මූල් පොත. (දෙවන මුද්‍රණය - 1993). පුද්‍ර ප්‍රකාශකයේ.

ඡයතිලක, තේ. (1992). විමර්ශන සහිත සිදන්සගරාව. (05 වැනි මුද්‍රණය - 2009). පුද්‍ර ප්‍රකාශකයේ.

ඡයතිලක, ඩී. ඩී. (1902). සංඛ්‍යාපනය. සිදන්සගරා විස්තර සන්නය. (ගොඩක) රත්මලානේ ධර්මාරාම. සත්‍ය සමුච්චිතය යන්ත්‍රාලය.

ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය (1989). සිංහල ලේඛන රීතිය. ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

ජ්‍යාණනන්ද, එම්. (1940). සිංහල භාෂා ඉතිහාසය. (තෘතීය මුද්‍රණය - 1963). ස්වස්තික මුද්‍රණය.

ජ්‍යාණාලාක, තේ. (1962-1963). 'සිදන් ගැට තුනක්' සිංහල සගරාව. 3 කළාපය.

ඩියස්, ඩී. ඩී. රු. (1993). සිදන් සගරා විවාර වීමෘසා. ශ්‍රීදේවී ප්‍රතිච්චිත (ප්‍රසිවේච්) ලිමිටඩ්.

තෙන්නකේන්, ර. (1954). සිදන්සගරාව අරුන් වියකන (වතුරුප මුද්‍රණය, 1967). ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.

ද සිල්වා, ම. ව. එස්. (1963 අ). භාෂා විමර්ශනය. සමන් ප්‍රකාශකයේ.

ද සිල්වා, ම. ව. එස්. (1963 ආ). විශ්වාන්මක වාශ්වේද්‍යාව. රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව.

ද සිල්වා, ම. ව. එස්. (1965). 'Some Observation on the Scope of the Sidat Saṅgarāwa - Paranavithana Felicitation Volumme' ග්‍රන්ථයට සැපයු ලිපියේ සිංහල අනුවාදය (2002). මැදගම පස්ස්ජ්‍යාලෝක. සම්භාෂා. 12 වැනි කළාපය. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ පිරිවෙන් ගාබාව.

ද සිල්වා, (1969). සිංහලභාෂාවේ ප්‍රගස්ත ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථයක් - සිදන් සගරාව, ලංකාවේ අධ්‍යාපනය 1, සියවස ප්‍රකාශනය, අධ්‍යාපන හා සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය.

දිසානායක, ජේ. ඩී. (1969). භාෂාවක රටා සම්ඛාය. ලේක්ඛනවූස් ඉන්වෙස්ට්‍රිමන්ට්‍ස් සමාගම.

දිසානායක, ජේ. ඩී. (1970). භාෂාවක භාවිතය හා විශ්වාය. ලේක්ඛනවූස් ඉන්වෙස්ට්‍රිමන්ට්‍ස් සමාගම. (නවතම මුද්‍රණය - 2003(ං)). සීමාසහිත ස්වැම්බර්ඩ් ලේක් (පෙරද්ගලික).

- දිසානායක, ජේ. ඩී. (1973). සමකාලීන සිංහලය: ගබඳ විවාරය. ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ කොළඹ මණ්ඩපය.
- දිසානායක, ජේ. ඩී. (1990). නූතන සිංහල ලේඛන ව්‍යාකරණය: 1 - අක්ෂර වින්‍යාසය. ලේක් හඩුස් ඉන්වෝෂ්ට්‍රමන්ට්‍රිස් සමාගම.
- දිසානායක, ජේ. ඩී. (1995). සමකාලීන සිංහල ලේඛන ව්‍යාකරණය: 1 - ව්‍යාකරණ ප්‍රවේශය. (2 වන මුද්‍රණය - 2005. එස්. ගොඩගේ සහ සහෙරයෝ.
- දිසානායක, ජේ. ඩී. (1997). සමකාලීන සිංහල ලේඛන ව්‍යාකරණය: 3 - සන්ධි විග්‍රහය. එස්. ගොඩගේ සහ සහෙරයෝ.
- දිසානායක, ජේ. ඩී. (2000). සිංහල භෞතිය. (දෙවන මුද්‍රණය - 2003). එස්. ගොඩගේ සහ සහෙරයෝ.
- දිසානායක, ජේ. ඩී. (2001). ත්‍රියා පදය. බසන මතිල: 11. එස්. ගොඩගේ සහ සහෙරයෝ.
- දිසානායක, ජේ. ඩී. (2005). මානව හාජා ප්‍රවේශය. සුම්මිත ප්‍රකාශකයෝ.
- දිසානායක, ජේ. ඩී. (2006). සිංහල අක්ෂර විවාරය. සුම්මිත ප්‍රකාශකයෝ.
- ධම්ම පරායනතිස්ස හිමි, ඇංග්‍රීස්සර හිමි, බුජ්ප්‍රම්පොල්., සහ ආනන්ද, එ., (1966). සිදන් සගරා විවාරය සහ සරසවි වියරණය. පිරිස් මුද්‍රණාලය.
- ධරමදාස, කේ. එන්. ඩී. (1993). 'ස්වභාෂාව හා අධිකරණය' හාජා සාහිත්‍ය සහ සංස්කෘතික විමර්ශන. විෂයරත්න සම්භාවනා. සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය.
- ධරමදාස, කේ. එන්. ඩී. (1994). 'භාෂාවෙහි අභියෝගය' විනිශ්චය. ගාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය. දහවන කළාපය. කැලෙකිය විශ්වවිද්‍යාලයේ මහා දිශ්‍රා සංගමය.
- ධම්මරතන හිමි, එච්. (1963). සිංහලයේ ද්‍රව්‍ය බලපෑම, අනුල මුද්‍රණාලය.
- ධරමාරාම හිමි, ආර්. (1902). සිදන්සගරා විස්තර සන්නය. (සත්වන මුද්‍රණය). විද්‍යාලංකාර පිරිවෙන.
- පජ්ජ්‍යාසාර හිමි, ම. (2004). සිදන්සගරා විමුදුම. S & S මුද්‍රණාලය.
- පරණවිතාන, එස්. (සංස්.) (මුල් පිටු තැන). 'සිදන්සගරා කතුවරයා'. පියවර
- පරණවිතාන, එස්. (1961). 'ප්‍රාකාන සිංහලය ලිත්මට ගත යුතුයි' (සංස්). තුළ. අයෙකු කරුණාරන්න, විශ්වවිද්‍යාලයේ නූතන සිංහල දෙශ සාහිත්‍යය.
- පෙරේරා, ජේ. (සංස්.). (1865). සිදන් සගරා. වෙස්ලියන් මිශන් මුද්‍රණාලය.
- පෙරේරා, ජේ. (1876). (සංස්). සිදන්සගරා ලියන සන්නය. ගාස්ත්‍රීලෝක යන්තු සාලාව.
- පෙරේරා, වී. එ. (1932). සිංහල හාජාව. ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.
- පේමානඳ, පී. (2004). සිංහල හාජාවේ පරිණාමය හා සිදන් සගරාව. ගොඩගේ.
- ප්‍රඟාසේන, රු. ඩී. සී. (1924). සිදන් සගරා විනිස නොහොත් සිද්ධාන්ත පරීක්ෂණයට පිළිබඳ. රු. ඩී. රෝබරට් අජ්ප්‍රහාමි, විද්‍යාරථ ප්‍රකාශ යන්තාලය.
- බලගල්ලේ, ඩිලි. එ. (1983). සිංහලයේ සංස්කෘතික අකුරු. සංස්කෘති: හෙට්ටිඡාරව්ලි විශේෂ කළාපය.
- බලගල්ලේ, ඩිලි. එ. (1992). සිංහල හාජාවේ සම්භවය හා පරිණාමය. එස්. ගොඩගේ සහ සහෙරයෝ.

- බලගල්ලේ, ඩිඩ්. ජී. (1996). සිංහල භාෂාවේ ප්‍රහවය හා ප්‍රවර්ධනය. සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව.
- බලගල්ලේ, ඩිඩ්. ජී. (1998). සිංහල භාෂාධායන ඉතිහාසය. එස්. ගොඩගේ සහ සහෙයුරයෝ.
- බලගල්ලේ, ඩිඩ්. ජී. (2004). කුමාරතුරුග මූණිදාස ගාවදිකියකු ලෙස. විසිදුනු විමැසුම - 1. සුවහස් නය මනැසි ඉසිවරයාණයේ. විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ.
- රාය, හේම්වනු. (සංස්.) (1972). ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය. කැලණීය: (විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලයේ සිංහල පරිවර්තනය). විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාල මුද්‍රණාලය.
- විකුමසිංහ, කේ. ඩී. පී. (1961). සිංහල ලේඛක පරුපුර. (2 සංස්කරණය, 1964). ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.
- විකුමසිංහ, එම්. (1932). සිංහල සාහිත්‍යාධය කථා සහ සාහිත්‍ය කළාව. (8 මුද්‍රණය -1991), තිසර ප්‍රකාශකයෝ.
- විජයසුරිය, ඩිඩ්ලිවි. (2002). එතිහාසික වාග්චිද්‍යාවෙන් සිද්ධත එළියක්. සම්භාජා 12 කළුපය. පිරිවෙන් අධ්‍යාපන ගාබාව.
- විමලකිරිත හිමි, එම්. (1965). සිංහල භාෂාවේ ඉතිහාසය. ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.
- විමලවංස හිමි, ඩී. (1957). සිංහල භාෂා පරිණාමය. සිගිරි මුද්‍රණාලය.
- සන්නස්ගල, ඩී. (1961). සිංහල සාහිත්‍ය ව්‍යාය. (නව සංස්කරණය, 1994) ලේක්හුවුස් මුද්‍රණාලය.
- සාසනතිලක හිමි, එම්. (1960). වාග්චිද්‍යාව. ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.
- සිද්ධාර්ථ හිමි, ත. (1955). සරල සන්න සහිත සිද්ධත් සගරාව. එච්. සෙල්ලාහේවා.
- සිර සුම්ංගල හිමි, එච්. (ඉ.ව.2476). සිංහල ව්‍යාකරණ පරීක්ෂණය. වෙයන්ගොඩ මුද්‍රණාලය.
- සිර සෞම්ස්සර හිමි, එම්. (1965). සිද්ධත් සගරා විමසුම. (දේවිතිය මුද්‍රණය - 1996). සමයවර්ධන පොත්හල.
- සිල්වා, එම්. එච්. පිටර්. (1969). 'සිංහල භාෂාවේ ප්‍රගස්ත ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථයක් - සිද්ධත් සගරාව'; ලංකාවේ අධ්‍යාපනය 1 (ක්‍රි. පු. ස වැනි සියවසේ සිට අද දක්වා) 'සියවස' ප්‍රකාශනය, ලංකාවේ අධ්‍යාපන සහ සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය,
- සුගතවංශ හිමි, කේ. (1992). සන්න සහිත සිද්ධත් සගරාව. එස්. ගොඩගේ සහ සහෙයුරයෝ.
- සුම්ංගල හිමි, එච්. (1878). විරෝධීතිය හා සිංහල ව්‍යාකරණය. ජී. එච්. පෙලේරා ලක්රිවිකිරණ මුද්‍රණාලය.
- සුම්ංගල හිමි. එච්. (1884). (සංස්.). සිංහල ව්‍යාකරණය සිද්ධත් සගරා සන්නය. (සවේනි වරට - 1929). ඩී. ඩිලිවි. සිරවර්ධන: ජීනාලංකාර මුද්‍රණාලය.
- සුම්ංගල හිමි, ඩිඩ්ලිවි. (1963). හෙළ වියරණ තීනිස. අනුල මුද්‍රණාලය.
- සුමනජ්‍යති හිමි, ඩී. සහ පස්ක්‍යාලොක හිමි, ඩිඩ්ලිවි. (1966). වාග්චිද්‍යාන්තමක සිංහල ව්‍යාකරණය. (දේවිතිය මුද්‍රණය - 1999). ගොඩගේ.
- සුමනජ්‍යති හිමි, ඩී. (2503) දිඩමේන්සි යුගය. II , කාණ්ඩය, ශ්‍රී සුගත ග්‍රන්ථාකරය.
- සෙවරත හිමි, ඩිඩ්ලිවි. (සංස්). (1999). සුම්ංගල ගබඳ කෙරුණය. දේවිතිය භාගය. ගොඩගේ.

- Anshen, F. (2001). ‘Language Planning’ *The Handbook of Linguistics*. Blackwell Publishing Ltd.
- Bloomfield, L. (1933). *Language*. (Fourteenth Impression - 1979). George Allen & Unwin,
- Christian, D. (1988). ‘Language Planning’ the view from Linguistics in Frederick, J. Newmeyer, *Language: the Socio-Cultural Context*. Cambridge University Press.
- Cooper, R. L. (1989). *Language Planning and Social Change*. Cambridge University Press.
- De Alwis, J. (1851). *The Sidath Sangarāwa, A Grammar of the Singhalese Language*. Translated into English with Introduction, Notes and Appendices. Ceylon Government Printer.
- De Silva, M. W. S. (1967). Some Observations on the Scope of the Sidat Sangarāva. *Paranavitana Felicitation Volume on Art & Architecture and Oriental Studies*.
- Dharmadasa, K. N. O. (1972). ‘Language and Sinhalese Nationalism: The Career of Munidas Cumaratunga’ *Modern Ceylon Studies*. Vol: 3 (2).
- Fishman, J. A. (1925). *Chūlavamsa*. (1927 2nd) PTS.
- Fishman, J. A. (1929, 1930). *Cūlavamsa*. Vols: I & II. (Reprint - 1970). Oxford University Press.
- Fishman, J. A. (1938). *A Grammar of the Sinhalese Language*. Colombo: The Royal Asiatic Society Ceylon Branch.
- Fishman, J. A. (1971). ‘The Impact of Nationalism on Language Planning’ Geiger, W. (1908). *Mahavamsa*. Oxford University Press.
- Josheph (Editing, 1987). Eloquence and Power. *The Rise of Language Standards and Standard Language*. Basil Blackwell.
- Joseph, J. E. and Taylor, T. J. (eds). (1990). *Ideologies of Language*. Routledge.
- Godakumbura, Chals. (1950) Sinhaleese Noune. M. d. Gunasena & publisher.
- Mesthrie, R. (2000). ‘Clearing Ground: Basic Issues Concepts and Approaches’ in: Mesthrie et al. (2000)
- Milroy, J. and Milroy, L. (1999). *Authority in Language*. Investigating Standard English (3rd ed.). Routledge.
- Milroy, J. (2000). ‘Historical description and the ideology of the standard language’ in Wright, L. (ed.). *The Development of Standard English 1300-1800*. Cambridge University Press.
- Nahir, M. (1974). ‘Language Academics, Language Planning, and the Case of the Hebrew Revival.’ Dissertation, University of Pittsburgh.
- Paranavitana, S. (1956). *Sigiri Graffity*. Vol; 1-11. Oxford University Press.